

**STRATEGIJA GOSPODARENJA/
UPRAVLJANJA KRUTIM OTPADOM
U
BOSNI I HERCEGOVINI**

Mladen Rudež,

*Federalno ministarstvo prostornog uređenja i
zaštite okoliša,*

*Okrugli stol na temu: "Stanje i mogućnosti
daljnjeg gospodarenja i zbrinjavanja otpada na
području općine Capljina", PP "Hutovo Blato"–
"Karaotok", 22. svibanj 2004.godine*

**PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM
OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI**

**1. "STRATEGIJA GOSPODARENJA/ UPRAVLJANJA KRUTIM
OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI"**

A. Prioritetan programski dokument u oblasti zaštite okoliša za cijelu BiH

- *PHARE/EC projekt: 1 mil. EURO*
- *Nacrt projekta elaboriran u oktobru/listopadu 2000.godine*
- *Projekat završen: ljeto 2001.godine*
- *Revizija projekta završena: koncem 2001.godine*
- *Strani konsultant: firma AEA Technology and Environment iz Velike Britanije, i*
- *Lokalni partneri: Zavoda za vodoprivredu Sarajevo i Unioninvest Sarajevo iz FBIH i Urbanistički zavod RS Banja Luka iz RS*

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

B.Strategija predviđa dvije varijante prijelaznog rješenja međuopćinskih/ regionalnih deponija sanitarnog karaktera

- 16 lokacija (tip-entitetska), i
- 14 lokacija (tip-međuentitetska) do 2010,
- 5 lokacija većih regionalnih deponija u cijeloj BiH do 2020.god.

Entitetska varijanta 16 (14) regionalnih deponija:

- 10 (8) u Federaciji BiH za regije: Bihać, Bugojno, (Gorazde), Gračanica, Livno, Mostar, Tešanj, Tuzla, Zenica i (Zivinice)
- 6 u Republici Srpskoj: Banja Luka, Bijeljina, Prijedor, Doboje, Vlasenica i Bileća

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

2. STUDIJE ZA RAZVOJ STRATEGIJE REGIONALNOG DEPONIRANJA OTPADA U BiH

- Japanski grant: 484.000 US\$
 - Završene studije izvodivosti za regije: Bihać, Livno, Mostar, Tešanj, Tuzla, (FBiH), Banja Luka (RS)
 - Studije izvodivosti u planu: Gorazde i Bugojno
 - Studija "Zastita okolisa od opasnog otpada u BiH": 63.000 US\$
 - Financijska studija: 44,000 US\$
 - Studije EIA: Tuzla, Livno i Mostar: 15.000 US\$
 - Socijalna studija: 10.000 US\$
- Ukupno utroseno i-ili ugovoreno: cca 484.000 US\$

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

3. IMPLEMENTACIJA STRATEGIJE UPRAVO POČINJE SA WB/IDA KREDITOM ZA PROJEKAT: “UPRAVLJANJE ČVRSTIM OTPADOM”

- *Fininancijska sredstava projekta su povoljan kredit Svjetske banke-WB/IDA u iznosu: 18 mil.US\$*
 - *Vlastita sredstva: 3 mil. US\$*
 - *Ukupna sredstva: 21 mil. US\$*
 - *Pocetak projekta: rujan/septembar 2002.godine*
 - *Završetak projekta: kolovoz/avgust 2007.godine*
- Procjena potrebnih sredstava za realizaciju Strategije:
oko 80 mil.US\$*

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. WB/IDA PROJEKT: “UPRAVLJANJE ČVRSTIM OTPADOM”

Ciljevi Projekta:

- *Unaprijediti uvjete rentabilnog zbrinjavanja krutog otpada u ključnim regijama BiH*
- *Poboljšati učinkovitost administrativnih i tehničkih kapaciteta za upravljanje otpadom na lokalnoj i entitetskoj razini*
- *Povećati povrat troškova u sektoru uz definiranje odgovarajuće tarifne politike i politike poticanja za uključivanje lokalnog privatnog sektora*
- *Smanjiti zagađivanje okoliša i opasnosti po zdravlje uzrokovane neodgovarajućim sustavom prikupljanja i odlaganja otpada*

*PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM
OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI*

*3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE
ČVRSTIM OTPADOM"*

Aktivnosti na Projektu:

- 1. UPRAVLJANJE OTPADOM*
- 2. INSTITUCIONALNO JAČANJE*
- 3. INŽINJERSKE USLUGE*

*PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM
OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI*

*3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE
ČVRSTIM OTPADOM"*

Aktivnosti na Projektu:

- 1. UPRAVLJANJE OTPADOM*
 - Rehabilitacija postojećih deponija*
 - Zatvaranje divljih deponija*
 - Nabavka opreme za prikupljanje otpada*
 - Nabavka opreme za recikliranje otpada*
 - Uspostavljanje pretovarnih/transfer stanica*

**PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM
OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI**

**3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE
ČVRSTIM OTPADOM"**

Aktivnosti na Projektu:

2. INSTITUCIONALNO JAČANJE

- Izrada Poslovnog plana koji će obuhvatiti strateške planove srednjoročnog razvoja
- Poboljšanje finansijskog stanja u komunalnoj oblasti
- Povećanje učešće zajednice kroz programe edukacije javnosti
- Konzalting u provođenju i upravljanju projektom

**PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM
OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI**

**3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE
ČVRSTIM OTPADOM"**

Aktivnosti na Projektu (nastavak):

3. INŽINJERSKE USLUGE

- Financiranje Studija izvodljivosti
- Financiranje izvedbene projektne dokumentacije/ izrade glavnih građevinskih projekata
- Financiranje druge tenderske dokumentacije

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE ČVRSTIM OTPADOM"

Vladina strategija

- *Vlada je uvidjela značaj jačanja kapaciteta BiH za osiguranje učinkovitog upravljanja otpadom i to je identificirala kao prioritet u dokumentu "Globalni okvir ekonomskog razvoja BiH". I u ovom programskom dokumentu istaknut je kao ekonomičniji regionalni pristup rješavanja problema zbrinjavanja otpada,*
- *Vlada planira fazni pristup implementaciji strategije gospodarenja krutim otpadom u BiH: kratkoročni plan (za period: 2001-2005), srednjoročni (2005-2010) i dogoročni (2010-2020)*

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE ČVRSTIM OTPADOM"

Ključne političke i institucionalne reforme

- *Usvajanje i implementacija Strategije za cijelu BiH i njeno fazno sprovođenje u cilju poboljšanja gospodarenja komunalnim čvrstim otpadom,*
- *Uvodjenje regionalnih rješenja u obliku uspostavljanja više-općinskih sustava prikupljanja, pretovara i odlaganja otpada utemeljenog na ekonomičnim tehnologijama,*
- *Izrada lokalnih planova za povrat troškova i usuglašenih programa u cilju samofinanciranja aktivnosti na zbrinjavanju otpada*
- *Stvaranje transparentnog ambijenta za proširivanje vrste usluga u okviru prikupljanja komunalnog otpada na učinkovit i odgovoran način uz povećanje učešća privatnog sektora*

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE ČVRSTIM OTPADOM"

** Struktura financija Projekta – regionalne deponije: Tuzla,
Mostar-FBiH i Banja Luka –RS*

*Ukupno-Indikativni troškovi: 21.0 mil.US\$ od toga WB/IDA
kredit: 18. Mil.US\$*

1. Komponente upravljanja otpadom	16.71	15.09
- Rehabilitacija deponija
 - Zatvaranje divljih deponija
 - Infrastruktura i prateteća oprema za prikupljanje otpada
 - Pretovarne stanice/deponije

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE ČVRSTIM OTPADOM"

** Struktura financija Projekta (u mil. US\$) - nastavak*

2. Institucionalno jačanje	1.01	0.61
• Monitoring okoliša i podizanje javne svijesti		
• Srednjoročni poslovni plan		
3. Inženjerske/tehničke usluge	2.78	1.90
• Inženjerske usluge projektiranja i nadzora izgradnje		
• Tehnička pomoć za upravljanje otpadom i uvođenje u rad deponije		
4. Odjel za upravljanje projektom(PMU)	0.50	0.40
	21.0	18,0

** Od ovog iznosa WB kredita: 12 mil US\$ (FBiH) + 6mil US\$ (RS)*

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE ČVRSTIM OTPADOM"

Kreditni uvjeti –

BiH se zadužuje po standardima IDA kreditnih uvjeta

- *Rok otplate: 35 godina*
- *Period odgode otplate: 10 godina*
- *Troškovi održavanja kredita: 0,5% godišnje na neotplaćeni dio*
- *Servisni troškovi: 0,75% godišnje na neodplaćeni iznos glavnice*

Subsidijarnim sporazumom isti uvjeti se prenose na Federaciju BiH a općine odnosno komunalna poduzeća se zadužuju na rok 25 god. I period otplate: 25 god. I period odgode: 8 god.i ostalim istim uvjetima

PROBLEMATIKA GOSPODARENJA KRUTIM OTPADOM U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. WB/IDA PROJEKT: "UPRAVLJANJE ČVRSTIM OTPADOM"

Metodologija implementacije

- *U sprovođenje projekta aktivno su uključeni: Min. vanjske trgovine i ek. Odnosa BiH, Fed. Min.proet.uređenja i okoliša, Min urbanizma i ekologije RS, oba entitetska Min. financija i predstavnici regija: Tuzle, Mostara i Banja Luke*
- *Uspostavljena je jedinica-odjel za upravljanje projektom-PMU i Tim za implementaciju –PIT za svaki od regija koji će raditi neposredno sa PMU na nabavci i financijskim poslovima i oni ujedno predstavljaju upravljačku strukturu budućeg komunalnog poduzeća. Organizacijski oblik djelovanja poduzeća u osnivanju je definiran pravnim dokumentima.*
- *U svakoj regiji biti će uspostavljen Među-općinski odbor koga čine predstavnici općina korisnika*